

Toolkit

Zorgplicht

overstap po-vo

regulier
onderwijs

voortgezet speciaal
onderwijs (vso)

verwijzing en
verwijdering

absoluut
verzuimers

thuiszitters

Verklarende begrippen

Extra informatie

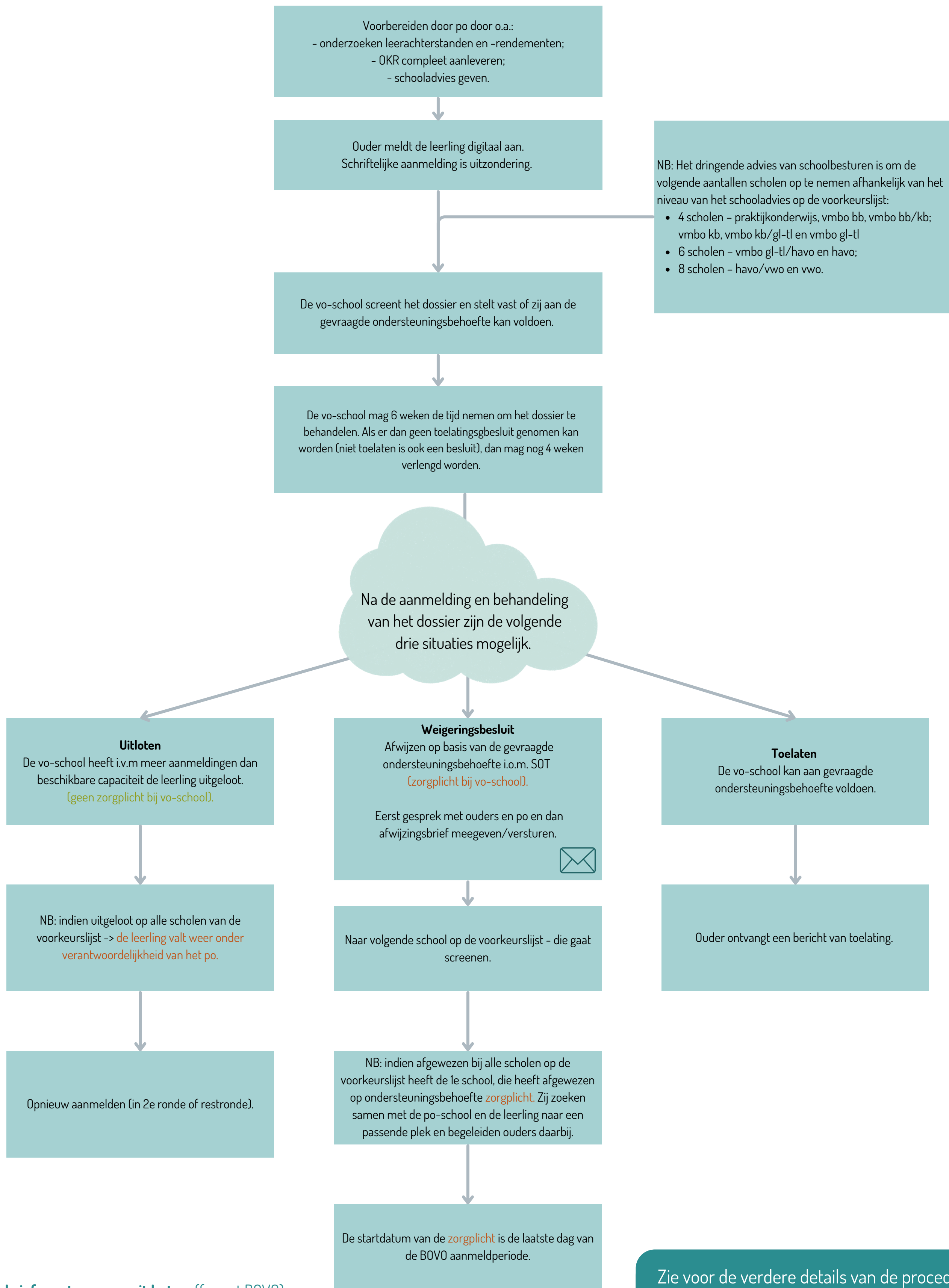
Bijlages

Voorbeeld brieven

Zorgplicht* bij de overstap po naar vo

Let op: dit stroomschema geldt alleen voor reguliere leerlingen met een ondersteuningsbehoefte! Dit geldt niet voor vso, isk of kopklas.

Leeswijzer: In het onderstaande schema worden enkel processen uitgelicht die afwijken van de processen rondom zorgplicht voor regulier voortgezet onderwijs. Gebruik het onderstaande schema dus eventueel in combinatie met het stroomschema voor regulier onderwijs.

[Actiepunt brief versturen vanuit het vo \(format BOVO\)](#)
* [Zie verklarende begrippen](#)

[Klik hier om terug te gaan naar het menu](#)

Zie voor de verdere details van de procedure (o.a. loten en toelaten) en het maatwerktraject het **procedureboek van BOVO Haaglanden**

Zorgplicht* bij aanmelding regulier onderwijs

Zorgplicht* bij aanmelding speciaal onderwijs (vso)

- * Zie verklarende begrippen
- Bijlages
- Actiepunt brief versturen
- Advies van SWV beschikbaar
- Extra informatie

Zorgplicht* bij verwijzing en verwijdering

De leerling laat ondersteuningsbehoeften zien die de basisondersteuning overstijgen. Er wordt een OPP opgesteld binnen 6 weken (zie bijlage).
(Er wordt gestart met de extra ondersteuning. Indien passend kan de variawet ingezet worden: zie bijlage stroomschema variawet)
Het OPP wordt periodiek geëvalueerd (minimaal 1x per schooljaar).

OPP evaluatie: **extra ondersteuning op school is toereikend**. De extra ondersteuning wordt gecontinueerd indien nodig of de leerling gaat terug naar de basisondersteuning.

OPP evaluatie: **extra ondersteuning op school is niet toereikend**. De extra ondersteuning wordt uitgebreid of aangepast om de doelen in het OPP te behalen.

School neemt het **voornemen tot het verwijderen** van de leerling.
Brief verwijdering.

De schoolleider kan indien nodig een **crisisplaatsing** van 6 weken op het **OPDC*** aanvragen.

De doelen uit het OPP worden behaald. De extra ondersteuning wordt indien nodig gecontinueerd of de leerling gaat terug naar de basisondersteuning.

De doelen uit het OPP worden niet behaald. De leerling wordt besproken in het **JES** om tot een **verwijzingsbesluit** te komen. De leerling heeft tijdelijk andere en/of intensievere ondersteuning/hulp nodig en wordt verwezen naar een andere v(s)o school of voorziening die de ondersteuning kan bieden.

School is hangende de **verwijderingsprocedure** zorgplichtig en moet een onderwijsplek bieden aan de leerling (ononderbroken ontwikkelingsproces).
School zoekt een andere passende school die de leerling inschrijft en plaatst. De verwijdering is vanaf dat moment definitief en de zorgplicht* wordt overgedragen naar de nieuwe school.

Reguliere school
met passende niveau en ondersteuning. Ouders melden hun kind aan op de betreffende school/scholen.
Zie stroomschema 'zorgplicht* aanmelding regulier'.

In-Gang
als mbo voortraject en begeleiding naar school, werk of zorg ter voorkoming van schooluitval.

De leerling wordt ingeschreven bij de VSO school gekoppeld aan de onderwijszorg voorziening.
Deze VSO school zoekt een passende onderwijsplek bij uitstroom.

OPDC* als tijdelijke interventie
- perspectiefklas
- retour regulier
- mbo
- ambulante team

School van inschrijving behoudt zorgplicht*. Het schoolwerk dient volgens afspraak te worden geleverd. De stamschool neemt deel aan OPP evaluaties.

De leerling keert terug naar de stamschool, of de stamschool zoekt een andere passende school die de leerling inschrijft en plaatst. De zorgplicht* wordt in dat geval overgedragen naar de nieuwe school.

vso voor structureel intensief onderwijs
Zie stroomschema zorgplicht* bij aanmelding vso.
De school van inschrijving behoudt zorgplicht* tot het moment dat de leerling aan de beurt is op de wachtlijst.

Bij overbrugging moet de leerling door de school van inschrijving worden geplaatst op een onderwijsplek om de doorlopende leerlijn te borgen. Thuisonderwijs is niet toegestaan.

Extern zorgtraject
geïnitieerd door de hulpverlening:
- combinatie behandeling en (semi-residentieel*) onderwijs
- opname SGGZ*
- dagbesteding
De leerling blijft ingeschreven op de stamschool en keert na afloop terug naar de eigen school of de stamschool en de (semi-residentieel*) behandelsetting zoeken een andere passende school die de leerling inschrijft en plaatst.
Bij een nieuwe schoolinschrijving -en plaatsing óf een vrijstelling 5 lid A* stopt de zorgplicht* voor de school van inschrijving.

* Zie verklarende begrippen

 Bijlages

 Actiepunt brief versturen

 Advies van SWV beschikbaar

 Klik hier om terug te gaan naar het menu

Zorgplicht* bij aanmelding absoluut verzuimers*

Start bij hulpvraag SWV

Ouders melden zich bij het **SWV** om een school te vinden voor hun kind.

SWV wijst ouders op een schriftelijke aanmelding op de voorkeurschool en verwijst naar leerplicht, zodat de leerling in beeld is en kan worden gemonitord.

Start bij hulpvraag leerplicht

Ouders melden zich bij **leerplicht** om een school te vinden voor hun kind.

Leerplicht wijst ouders op de scholenwijzer en het doen van een schriftelijke aanmelding op de voorkeurschool. Leerplicht monitort de aanmelding.

Start direct bij VO school

Ouders melden hun kind mondeling of schriftelijk aan op de school van voorkeur.

School ondersteunt ouders om de leerling **schriftelijk** aan te melden.

School screent de aanmelding op toelatingsvoorwaarden.

Bij het vso en voor het praktijkonderwijs is onder andere een toelaatbaarheidsverklaring een toelatingsvoorwaarde. NB: Indien het niveau van de leerling niet bekend is, dient de school van aanmelding dit te onderzoeken.

Aanmelding voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Bevoegd gezag beoordeelt of de leerling die is aangemeld extra ondersteuning nodig heeft (onderzoeksplicht). Startdatum zorgplicht* is de datum van de schriftelijke aanmelding.

Brief in behandeling nemen aanmelding.

Geen extra ondersteuningsbehoeften.

Leerling wordt ingeschreven en geplaatst.

Brief inschrijving en plaatsing.

De school heeft nog geen toelatingsbesluit kunnen nemen omdat de extra ondersteuningsbehoeften en benodigde ondersteuning nog onduidelijk zijn. School vervolgt onderzoek.

Extra ondersteuningsbehoeften.

Aanmelding voldoet niet aan de toelatingsvoorwaarden. De eerste school van aanmelding dient een school te vinden die de leerling inschrijft en plaatst. Dit geldt voor zowel leerlingen met als zonder extra ondersteuningsbehoefte.

Uiterlijk binnen 6 weken moet een toelatings- of weigeringsbesluit genomen worden en het besluit moet **schriftelijk en uit naam van bevoegd gezag*** naar ouders gecommuniceerd worden naar ouders. Een weigeringsbesluit mag pas genomen worden na overleg met ouders en rekening houdend met ondersteuningsbehoeften en schoolondersteuningsprofielen.

Geen extra ondersteuningsbehoeften.

Brief inschrijving en plaatsing.

Ondersteuningsbehoeften zijn duidelijk.

Positief toelatingsbesluit. Extra ondersteuning kan geboden worden. De leerling wordt ingeschreven en geplaatst. Binnen 6 weken vanaf het moment inschrijving dient school een OPP op te stellen.

Brief positief toelatingsbesluit.

Extra ondersteuning kan niet geboden worden. **Weigeringsbesluit** mag pas genomen worden na overleg met ouders en rekening houdend met ondersteuningsbehoeften en schoolondersteuningsprofielen. De zorgplicht* blijft bij de school van aanmelding.

Brief weigeringsbesluit.

Er is een passende school gevonden die uiterlijk binnen 10 weken de leerling inschrijft en plaatst. **De zorgplicht* wordt overgedragen naar de nieuwe school van inschrijving.** Er wordt een OPP opgesteld binnen 6 weken.

Brief inschrijving en plaatsing.

School van aanmelding en de school van inschrijving dragen samen zorg voor een passende onderwijsplek

Als er binnen 10 weken geen besluit is genomen, oftewel er is nog niet voldaan aan de aanbodspllicht, dan dient **de leerling tijdelijk worden ingeschreven en geplaatst op de school van aanmelding.** De school van aanmelding en de school van inschrijving moeten zich doorlopend blijven inspannen om alsnog zo snel mogelijk een toelatingsbesluit te nemen. Zorg ervoor dat de leerling echt eendaags na het beëindigen van de tijdelijke plaatsing de leerling uitschrijft om te voorkomen dat het een toelating wordt.

Brief tijdelijke inschrijving en plaatsing.

Bij een **inschrijving en plaatsing** op een nieuwe school kan de leerling worden uitgeschreven en wordt de **zorgplicht* overgedragen naar de nieuwe school.**

* Zie verklarende begrippen

Bijlages

Actiepunt brief versturen

Advies van SWV beschikbaar

Extra informatie

[Klik hier om terug te gaan naar het menu](#)

Zorgplicht* bij thuiszitters

Leerling zit langer dan 4 aaneengesloten weken thuis.

Ongeoorloofd verzuim:

- School vermeldt de leerling in **Onderwijs Transparant**;
- School bespreekt de leerling in het **JES**;
- School volgt het **routeboek**.

Geoorloofd verzuim:

- School vermeldt de leerling in **Onderwijs Transparant**;
- School bespreekt de leerling in het **JES**;
- School volgt het **routeboek**.

Acties:

- maak een analyse (zie bijlage 'analyse t.b.v gedrag') en stel op basis daarvan samen met de leerling, ouders en hulpverleners een OPP of integraal plan van aanpak op gericht op een terugkeer naar de school van herkomst of een nieuwe school;
- plan om de 2 maanden een **MDO*** met ouders, leerling en hulpverlening om de voortgang te bespreken;
- zorg voor een ononderbroken leerlijn (schoolwerk leveren, contact over schoolwerk);
- bespreek de leerling tijdens elk **JES**;
- werk onderwijs transparant bij tijdens of na elk **JES** overleg.

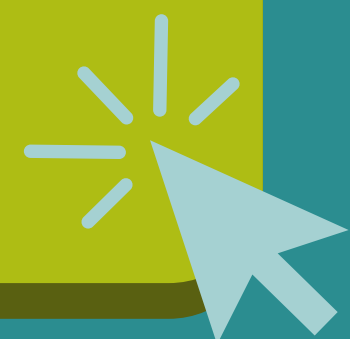
Aandachtspunten thuiszitters*:

- Volg het routeboek;
- maak gebruik van de variawet om op te bouwen;
- **JGGZ*** kan uitspraken doen over de belastbaarheid van de leerling;
- betrek de schoolarts. Deze mag overleggen met betrokken specialisten (met toestemming van ouders);
- maak afspraken met leerling, ouders, de jeugdhulp en/of **JGGZ*** om de leerling weer deel te laten nemen aan het onderwijs. Leg dit vast in het OPP of plan van aanpak. Wie doet wat?;
- de stamschool is zorgplichtig zolang de leerling ingeschreven staat;
- als de leerling verwezen wordt naar een instelling met onderwijs en zorg (semi) residentieel*, dan blijft de leerling ingeschreven op de stamschool en behoudt de zorgplicht*;
- de stamschool en de (semi) residentiele* instelling trekken samen op voor passend vervolgonderwijs op de stamschool of op een andere school.

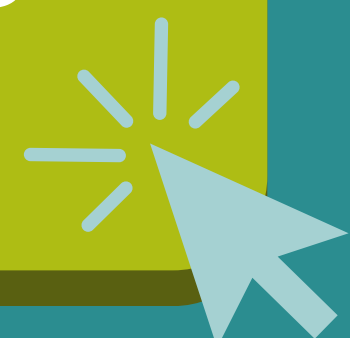
Als er binnen een jaar geen perspectief is op terugkeer naar onderwijs, dan kunnen ouders geadviseerd worden om een tijdelijke vrijstelling 5 lid A* (vrijstelling van schoolinschrijving) aan te vragen via leerplicht.

Bij toekenning van de vrijstelling kan de leerling worden uitgeschreven en vervalt de zorgplicht*. De leerling raakt dan buiten beeld van onderwijs en leerplicht. Benut zo lang als mogelijk de aanpassingen in onderwijstijd (variawet).

Routeboek V0

Praktische handreiking
Routeboek

* Zie verklarende begrippen

Klik hier om terug te gaan naar het menu

Verklarende begrippen

Absoluut verzuim	Een leer- of kwalificatieplichtige leerling die woonachtig is in de gemeente Den Haag, Rijswijk of Leidschendam-Voorburg en geen schoolinschrijving heeft.
Bevoegd gezag	Het bestuur van een instelling dat op grond van deze wet het bevoegd gezag is van die instelling (schoolbestuur).
COPA	Een Coördinator Passend Onderwijs (COPA) zorgt voor het organiseren en afstemmen van ondersteuning binnen het onderwijs, zodat elke leerling de zorg en begeleiding krijgt die hij of zij nodig heeft.
GGZ & SGGZ	GGZ = Geestelijke gezondheidszorg. SGGZ = Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg. Het is een onderdeel van de tweedelijns GGZ, gericht op mensen met complexe of ernstige psychische aandoeningen, waarvoor langdurige en intensieve behandeling nodig is.
MDO	Multi disciplinair overleg waarbij school, ouders, leerling en eventuele betrokken ketenpartners samenkomen om de ondersteuning van de leerling vast te stellen, te coördineren en op elkaar af te stemmen.
OPDC	Een voorziening voor leerlingen die tijdelijk niet kunnen deelnemen aan regulier onderwijs, vaak door gedragsproblemen of andere sociaal-emotionele moeilijkheden. Het OPDC biedt intensieve begeleiding en onderwijs, met als doel de leerlingen weer terug te laten keren naar regulier onderwijs of een passende vervolgplek.
Residentieel	Een residentiële setting is een intramurale voorziening waar cliënten verblijven om intensieve begeleiding, behandeling of bescherming te krijgen. Dit verblijf is doorgaans tijdelijk, maar langdurig mogelijk, afhankelijk van de hulpvraag.
Samenwerkingsverband	In een samenwerkingsverband passend onderwijs werken reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs in een regio samen. Zo maken zij afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden, welke leerlingen een plek krijgen in het speciaal onderwijs en hoe de ondersteuningsmiddelen worden verdeeld. Vervolgens worden deze afspraken vastgelegd in het ondersteuningsplan.
Semi Residentieel	Een semiresidentiële setting is een dagbehandeling of dagbesteding binnen een zorginstelling, waarbij cliënten intensieve ondersteuning ontvangen zonder verblijf in de nacht.
Thuiszitter	Het ministerie van OCW definieert thuiszitters als 'leerlingen die ingeschreven zijn op school, maar langer dan 4 aaneengesloten weken thuiszitten'. Daarnaast is er 'absoluut verzuim' (zie verklarend begrip absoluut verzuim).
TLV / Toelaatbaarheidsverklaring	Een officieel document dat aangeeft of een leerling in aanmerking komt voor een specifieke onderwijsvoorziening, zoals voortgezet speciaal onderwijs (vso) of praktijkonderwijs (pro). De TLV wordt afgegeven door het Commissie van Deskundigen (samenwerkingsverband) en wordt op basis van de onderwijs- en zorgbehoeften van de leerling aangevraagd.
Vrijstelling 5 lid A	Artikel 5, lid a van de Leerplichtwet bepaalt dat een jongere vrijstelling kan krijgen wanneer deze door lichamelijke of psychische gronden niet naar school kan.
Zorgplicht	Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden hebben scholen een zorgplicht. Scholen werken daarbij samen in een regio. Deze samenwerkingsverbanden zorgen ervoor dat er een passende plek is voor alle leerlingen in de regio. Scholen moeten ervoor zorgen dat elk kind een passende plek krijgt. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft.

Klik hier om terug te gaan naar het menu

Extra informatie

1. Aanmelding bij reguliere school

De aanmeldingsprocedure van de school is leidend. Ouders kunnen voor de aanmelding het schoolondersteuningsprofiel in de schoolgids of op de website raadplegen. Nadat de ouders hun kind met extra ondersteuningsbehoeften schriftelijk hebben aangemeld, kan de zorgplicht* ingaan. Hiervoor moet wel zijn voldaan aan de onderstaande voorwaarden:

- Er is plaatsruimte op de school van aanmelding (de school is niet vol).
- Ouders respecteren de grondslag van de school.
- De leerling moet voldoen aan het Inrichtingsbesluit, dat wil zeggen dat er uitzicht moet zijn op het behalen van een diploma. Dit betekent dat een leerling met een vmbo-advies niet toelaatbaar is tot het vwo.
- Het gaat om een leerling die extra ondersteuning nodig heeft. Bij de aanmelding geven ouders op de school van herkomst aan dat (ze vermoeden dat) hun kind extraondersteuning nodig heeft.
- De leerling moeten voldoen aan specifieke toelatingsvoorwaarden bijvoorbeeld bij TTO en talentscholen.
- De leerling valt niet onder cluster 1 of cluster 2 onderwijs.
- Bij cluster 3 en cluster 4 scholen is een TLV* een toelatingsvoorwaarde. NB: Als ouders hun kind aanmelden op de vso school zonder TLV*, maar met extra ondersteuningsbehoeften, dan heeft de vso school zorgplicht*.

Bij aanmeldingen op meerdere scholen moeten ouders aangeven wat de school van voorkeur is. De voorkeursschool heeft zorgplicht*.

De termijn om een passende plek voor een leerling te vinden op de school van aanmelding of een andere school bij een weigeringsbesluit, gaat in vanaf het moment dat de school de aanmelding heeft ontvangen. Dat is doorgaans op de datum dat de ouders het aanmeldingsformulier hebben ingevuld. De school kan dit bijvoorbeeld in een ontvangstbevestiging aangeven. Vervolgens heeft de school 6 weken de tijd om een passende plek te vinden. Dit zijn gewone weken, geen schoolweken. Eventueel kan deze termijn met 4 weken worden verlengd.

Binnen die tijd moet een toelatings -of weigeringsbesluit worden genomen. NB: een weigeringsbesluit kan door bevoegd gezag* pas genomen worden na een gesprek met de ouders en met inachtneming van de extra ondersteuningsbehoeften en de schoolondersteuningsprofielen een andere school bereid is gevonden om de leerling op te nemen.

Klik hier om terug te gaan naar het menu

* [Zie verklarende begrippen](#)

Extra informatie

2

2. Hoe stelt de school vast of extra ondersteuning nodig is?

De school schat op basis van de door de ouders en school van herkomst aangeleverde informatie in of de leerling extra ondersteuning nodig heeft. Dit doet een school op basis van het schoolondersteuningsprofiel, eigen ervaring en kennis van bijvoorbeeld welke ondersteuning de docenten of externe begeleider op de school zelf kunnen bieden. De school maakt een inschatting op basis van de beschikbare informatie, ook als die beperkt is. Als de school vindt dat de informatie daar aanleiding voor geeft, moet de school onderzoeken of de leerling extra ondersteuning nodig heeft (onderzoeksplicht). Als er geen aanleiding is om verder onderzoek te doen, is dat niet nodig en kan de leerling ingeschreven en geplaatst worden.

Om te onderzoeken of een leerling extra ondersteuning nodig heeft, gebruikt de school de informatie van de ouders, aangevuld met het onderwijskundig rapport van de voorgaande school en de school voor primair onderwijs. Als het kind al op een school zit, vormt de informatie van die school ook een belangrijke bron voor de school waar de leerling is aangemeld. Heeft de school onvoldoende informatie voor een goede beoordeling, dan kan de school extra relevante informatie vragen aan de ouders. Als de school informatie over de leerling bij andere instanties wil opvragen, moeten de ouders toestemming geven. Wanneer deze aanvullende informatie niet beschikbaar is of komt, moet de school werken met informatie die er wel is. Als ouders na een herhaaldelijk verzoek weigeren om de gevraagde informatie te geven om de ondersteuningsbehoeften te kunnen vaststellen, dan moeten ouders nog eenmaal schriftelijk verzocht worden om deze informatie te verstrekken. Als ouders blijven weigeren, kan school de zorgplicht* niet uitoefenen en deelt dit schriftelijk mede aan ouders. Aan de hand van de onderzoeksinformatie kan een analyse t.b.v. gedrag gemaakt worden (**zie bijlage analyse t.b.v. gedrag**) en een OPP (**zie bijlage format OPP en OPP light**) worden opgesteld.

* Zie verklarende begrippen

Extra informatie

3

3. De ondersteuning kan niet geboden worden.

Als een reguliere school constateert dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft en de school kan die ondersteuning zelf niet bieden, gaat de school in overleg met de ouders. In dat gesprek geeft de school aan of er een reguliere school is die wel een passend programma kan bieden en zo ja, welke school dit is. Dit kan een school binnen het eigen samenwerkingsverband zijn, maar dat is niet verplicht. Zijn ouders het niet eens met het voorgestelde aanbod, dan kunnen zij bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag* van de school van aanmelding of de 'tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering' om een oordeel vragen.

Als de geschillencommissie nog een uitspraak moet doen (zie bijlage), moet bevoegd gezag* wachten op deze uitspraak alvorens te reageren op het bezwaar van ouders.

* Zie verklarende begrippen

[Zie bijlages](#)

[Klik hier om terug te gaan naar het menu](#)

4

4. Aanmelding voldoet niet aan de toelatingsvoorwaarden,

- Er is plaatsingsruimte op de school;
- Ouders respecteren de grondslag van de school;
- De leerling moet voldoen aan het inrichtingsbesluit (behalen van een diploma);
- De leerling moet voldoen aan specifieke toelatingsvoorwaarden (TTO, talentonderwijs);
- Bij VSO en Praktijkonderwijs moet er een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) zijn;
- De leerling valt niet onder cluster 1 of cluster 2 onderwijs.

Bijlages

[Routeboek VO](#)

[Praktische handreiking
Routeboek](#)

[Analyse t.b.v. gedrag](#)

[Format OPP](#)

[Format OPP light](#)

[Variawet](#)

[Geschillencommissie
passend onderwijs](#)

Klik hier om terug te gaan naar het menu

Voorbeeld brieven

Weigeringsbesluit niet passend aanbod
(overstap po-vo)

Aanmelding in behandeling

Niet voldoen aan
toelatingsvoorwaarden

Positief toelatingsbesluit

Verlenging
besluittermijn

Inschrijving en plaatsing zonder extra
ondersteuningsbehoeften

Weigeringsbesluit

Tijdelijke inschrijving en
plaatsing

Klik hier om terug te gaan naar het menu

Model voor opschaling voor absoluut verzuimers en/of leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.

Wanneer gebruik je dit model?

Na het doorlopen van de stroomschema's zorgplicht bij een reguliere school, VSO school, thuiszitters, verwijzen en verwijderen kan het zijn dat er na het benaderen van 5 voorkeurscholen nog **geen plek op een passende school** is gevonden (geen plaatsingsruimte of aantoonbaar niet kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften). Het **model van opschaling** wordt in werking gesteld. Hierbij dient rekening gehouden te worden met voorkeur, ondersteuningsbehoeften, thuisnabijheid en evenredige verdeling over de scholen.

Wat is absoluut verzuim?

Absoluut verzuim = een leer- of kwalificatieplichtige leerling die ingeschreven staat in de gemeente Den Haag, Rijswijk of Leidschendam-Voorburg en geen schoolinschrijving heeft.

Leeswijzer

In de donkere blokken vind je het model voor opschaling. In de wolkjes vind je per onderwerp extra toelichting met betrekking op het woord waar een sterretje (*) bij staat.

